

Z VANDRAVČKI PO VZHODNI BOSNI IN HERCEGOVINI IN ZAHODNI SRBIJI

Zadnje srečanje v tem koledarskem letu je potekalo kar v predavalnici. Dr. Anton Prosen nas je na potopisnem predavanju popeljal na vzhod B i H in zahod Srbije. Tja smo potovali tudi nekateri člani SSD z bistriškimi Vandravčki. Gospod Prosen je bil v teh predelih nekdanje Jugoslavije že pred leti, zato smo z zanimanjem prisluhnili njegovim najnovejšim vtisom.

Potovanje je bilo nekoliko drugačno kot nekdanj. Kar nekaj mejnih prehodov je pomenilo, da se je čas potovanja podaljšal. A smo preživeli. Prometnice so boljše in avtobusi udobni. Največje spremembe smo opazili v mestih, ki smo jih obiskali. Prvo mesto z daljšim postankom je bila Tuzla (mesto soli), tretje največje mesto v B i H, gospodarsko, kulturno in izobraževalno središče. Ogledali smo si središče mesta, ki je lepo urejeno, čisto. Tu smo doživeli pristrčno srečanje s pripadnicama Slovencev, ki živijo v tem prostoru. Izvedeli smo, da imajo zelo aktivno društvo, ki neguje slovenstvo. Pot smo nadaljevali do Višegrada, ki že od 16. stol. slovi po svojem kamnitem mostu čez Drino. Ves svet ga je spoznal v romanu nobelovca Iva Andrića. Sprehodili smo se, po ideji Emira Kusturice zgrajenega, Kamengradu, ki nas je s svojimi kamnitimi zgradbami spomnil na vsa obdobja iz višegrajske preteklosti. Kipi: Mehmed Paše Sokolovića, Andrića, Njegoša, Tesle pa na velikane, ki so jo spremljali. Naslednji dan smo prispeli v zahodno Srbijo, kjer smo se podali na vožnjo s Šargansko osmico, del nekdanje železnice, ki je povezovala Beograd - Sarajevo - Dubrovnik. Izredno zanimiv turistični projekt: čez 10 mostov, skozi 22 predorov, po čudoviti jesensko obarvani pokrajini. Za potrebe svojega filma je Kusturica dal postaviti etno vas Drvengrad. Kot samo ime pove, so stavbe narejene iz lesa, nekatere so originalne (brunarice), prenesene z okoliških hribov. Drvengrad premore vse, kar druga mesta: glavno ulico, restavracije, galerijo, stojnice...Prava paša za oči! Največje razočaranje, za tiste, ki so že bili v teh krajih, je danes veliko turistično mesto Zlatibor, ki je zraslo sredi neokrnjene narave v neprepoznaven svet novodobnih stavb, celo »nebotičnikov«. Večerjali smo v restavraciji Bakrač. Naslednji dan smo se popeljali z najdaljšo panoramsko žičnico na svetu (9 km) iz središča mesta do, v zimskem času, smučišča Tornik. Žal tudi ti pogledi razočarajo, ker rastejo nova in nova turistična naselja. Sledila je pot mimo Bajine Bašte na jezero Perućac na Drini, vožnja z ladjico, kosilo in živahna glasba ter lepa narava – novo doživetje. Pripeljali smo se še do samostana Rača (od 13.stol. dalje). V odmaknjenosti in osami so tu delovali menihi, prepisovalci in zapustili neprecenljivo kulturno dediščino. Obiskali smo še destilarno Stara pesma v Peplju. Na osnovi naravnih pogojev, družinske tradicije in posodobljene opreme pripravljajo sadna žganja vrhunske kvalitete. Nam so ponudili pokušino kar 17 vrst. Prenočitev v Bajini Bašti. Zadnji dan smo prispeli v zdravilišče Banja Koviljača oz. Kraljeva Banja, ki leži v objemu Drine in gozdnote planine Gučevo. Največji vrednoti kraja, poleg zdravilne vode, sta še čudovit park in stavbe, ki se ponašajo s stoletno arhitekturo in opremo. Še zadnji obisk in kosilo v etno vasi Stanišoići in vožnja proti domu. Potovanje je bilo zanimivo in pestro. Povsod so nas prijazno sprejeli. **Hvala g. Prosenu za predstavitev!**